

**Koncepce aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní
identity Ministerstva kultury na léta 2023 – 2030**

Praha, květen 2020

SOUHRN

Dynamika světového společenského vývoje klade před každý národ úkoly úspěšně zvládnutelné pouze s pomocí výzkumu. Ocitli jsme se v proudu čtvrté průmyslové revoluce a při tom čelíme hrozbám klimatických změn, pandemií, demografického zlomu, migraci, tlaků na veřejné finance a dalším, což vyvolává obavy občanů o budoucnost svoji i svých dětí. Dlouhodobá udržitelnost stability a rozvoje společnosti je základním předpokladem úspěšného překonání výše uvedených obtíží a problémů, neboť vytváří potřebný pevný základ pro tvorbu a aplikaci potřebných inovací. Aplikovaný výzkum Ministerstva kultury (MK) je vysoce mezioborový, realizovaný v silné meziinstitucionální spolupráci a produkující výsledky s potenciálem praktických aplikací v řadě oblastí života společnosti i oborů národního hospodářství, včetně průmyslu a služeb.

Důraz zůstává na směřování výzkumu k výsledkům podporujícím rozvoj inteligentních specializací ve smyslu RIS3. Česká republika má ohromný potenciál v rozvoji kultivovaného kulturního cestovního ruchu s vysokým přínosem realizovaným na vlastním území využívající obnovitelné zdroje, který však je třeba udržovat v odpovídající kondici. Služby navázané na cestovní ruch založený na kulturním dědictví i na kulturních průmyslech poskytují příležitosti k zaměstnanosti i v průmyslově málo rozvinutých regionech a přináší významný příspěvek k tvorbě národního důchodu.

Rozvíjení a šíření znalostí v oblasti národní a kulturní identity je nejen pozitivním stimulem při řešení sociálních, demografických a migračních problémů, ale také nutnou podmínkou úspěšného zotavení společnosti po přírodních nebo člověkem vyvolaných katastrofách. Komunita jako komplexní adaptivní systém může úspěšně ekonomicky, fyzicky i duchovně přežít jen díky poučení ze zkušenosti a k tomu potřebuje dobrou paměť s pochopením historie i souvislostí.

Aplikovaný výzkum v oblasti zachrany, zachování a ochrany památek přináší mnoho výsledků využitelných při údržbě, opravách i modernizaci stávajícího stavebního fondu. Nově vyvinuté postupy diagnostiky stavu objektů, nové materiály a technologie jsou využitelné pro prodloužení životnosti staveb a významně snižují produkci odpadů. Porozumění tradičním materiálům a technologiím přispívá k renesanci jejich užívání, k recyklaci a budování cyklické ekonomiky. ČR patří k nejvýznamnějším světovým hráčům ve výzkumu, vývoji i získaných znalostech v oboru restaurování a ochrany památek a tato skutečnost je další významnou příležitostí v kulturní diplomacii a při výchově odborníků pro památkovou péči nebo při nápravě škod po přírodních nebo válečných pohromách.

V neposlední řadě Koncepce podporuje výzkum, vývoj a inovace národní a kulturní identity s výsledky, které se uplatňují v obtížné oblasti současných a budoucích trendů urbanizace. Koncepce chápe tuto oblast v její společenské složitosti, komplementaritě sídelního i krajinného vývoje a katalytických příležitostech pro iniciaci a podporu spolupráce lokálních/regionálních samospráv s občanskými entitami i ekonomickými partnery, jak ve službách, tak v kulturních průmyslech či v lokalizačních aspektech investic vzhledem k příznivému dopadu dobře prezentovaných hodnot kulturního dědictví na atraktivitu regionu.

OBSAH

SOUHRN	2
I. ÚVOD	4
1. Vazby na relevantní strategické dokumenty	4
2. Návaznost a zpracování Koncepce	5
3. Kontext vzniku a existence Koncepce	5
4. Účel Koncepce	5
4. Uživatelé Koncepce	5
5. Základní používané pojmy, zkratky	6
II. ANALYTICKÁ ČÁST	6
1. Definice řešeného problému	6
2. Prostředí a očekávaný budoucí vývoj	6
3. Revize stávajících opatření a SWOT analýza	6
4. Vývoj při tzv. nulové variantě	7
5. Souhrn výsledků klíčových analýz	7
III. STRATEGICKÁ ČÁST	8
A. Vize a základní strategické směřování	8
1. Logika intervence, hierarchie cílů	8
2. Vize, globální cíl a strategické oblasti Koncepce	8
3. Strategické cíle	9
B. Popis cílů a opatření v jednotlivých strategických oblastech	10
1. Popis specifických cílů, dopady jejich naplnění	10
2. Přehled a popis opatření	16
3. Výsledky a výstupy realizace jednotlivých opatření (aktivit), indikátory	16
IV. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	17
1. Implementační struktura a systém řízení implementace	17
2. Plán realizace aktivit a 3. Časový harmonogram	17
4. Rozpočet a zdroje financování	18
5. Systém monitorování a evaluace realizace Koncepce	18
6. Systém řízení rizik a předpoklady realizace Koncepce	19
V. POSTUP TVORBY KONCEPCE	19
1. Autoři Koncepce a zúčastněné strany	19
2. Popis postupu tvorby Koncepce	20
VI. PŘÍLOHY	20
VII. SEZNAM ZKRATEK	21
VIII. VYSVĚTLIVKY A ODKAZY	23

I. ÚVOD

1. Vazby na relevantní strategické dokumenty

Koncepce vychází z nové Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací (NP VaVaI 2021+) a realizuje její opatření v působnosti MK, zejména u jejich následujících strategických cílů a témat:

Cíl 1: Nastavit strategicky řízený a efektivně financovaný systém výzkumu, vývoje a inovací ČR

- 1.3 Zajistit synergický efekt programů účelové podpory tak, aby jejich výsledky a účinky naplňovaly vizi NP VaVaI 2021+, koncepce poskytovatelů pro jednotlivá odvětví, a zabezpečit hodnocení programů na základě kritérií předem stanovených podle cílů u každého programu.
- 1.5 Vytvořit vzájemně komplementární schéma financování kapacit výzkumných organizací z prostředků na jejich dlouhodobý koncepční rozvoj a na velké výzkumné infrastruktury.
- 1.7 Snížit administrativní zátěž ve VaVaI, zejm. u administrativy při podání návrhů projektů a vykazování a vyúčtování nákladů na základě stejných pravidel pro všechny poskytovatele („jednotné metodické prostředí“).

Cíl 2: Podpořit výzkumné organizace ve vytváření motivujících pracovních podmínek a rozvoj lidských zdrojů napříč celým spektrem výzkumu a vývoje

- 2.1 Vytvořit systém podpory rozvoje lidských zdrojů na institucionální úrovni

Cíl 4: Podpořit rozšíření spolupráce mezi výzkumnou a aplikační sférou v oblasti výzkumu, vývoje a inovací

- 4.1 Při přípravě a implementaci programů podporovat rozvoj spolupráce mezi výzkumnou a aplikační sférou.

Kromě relevantních opatření realizujících jak výše uvedené, tak další strategické cíle a témata NP VaVaI 2021+ v případech, kde je gesce nebo spolugesce na poskytovatelích obecně, bude MK společně s Technologickou agenturou ČR (TA ČR) zejména realizovat opatření č. 18 „**Podpora spolupráce výzkumné a aplikační sféry a uplatnění jejích výsledků v humanitních a společenských vědách**“ s vazbou na cíl 4 (téma 4.1) s následujícím zaměřením. Spolupráce výzkumné a aplikační sféry, která je jedním ze strategických cílů NP VaVaI 2021+, má v humanitních a společenských vědách řadu oborově daných specifik. Jejich důsledkem mj. je, že uživateli výsledků nejsou ve většině případů podniky, ale odpovědné orgány a organizace státní správy především v humanitních vědách (např. Národní památkový ústav aj.) nebo orgány státní správy a samosprávy zejména ve společenských vědách. Jejich spolupráce již při řešení projektu vede ke kvalitnějším výsledkům a hlavně k lepšímu využití výsledků výzkumu v praxi, což přináší řadu významných společenských i ekonomických efektů. Oblasti využití výsledků těchto věd jsou souhrnně označovány jako kulturní a kreativní průmysly a patří tam zejména architektura, reklama, design, TV a rozhlas, hudba, film, trh s uměním, knihy a tisk, videohry, scénická umění, kulturní cestovní ruch aj. „*Posílit účelovou podporu institucí, jejichž výsledky se uplatňují v praxi, a účelovou podporu aplikovaného společenskovědního výzkumu*“ je současně jedním z cílů Inovační strategie ČR 2030.

Koncepce rovněž naplňuje priority VaVaI¹ a zajišťuje jejich implementaci² zejména v oblasti 4.3 „*Kultura, hodnoty, identita a tradice*“, ale přispívá i k rozvoji dalších oblastí³. Dále Koncepce v oblasti své působnosti navazuje i na další aktivity RVVI, např. na tzv. „debyrokratizaci vědy a výzkumu“. V neposlední řadě Koncepce propojuje aplikovaný výzkum v této oblasti s hlavním strategickým inovačním dokumentem MK pro něj – se Strategií rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů na období 2020 - 2025⁴, čímž je provázána i s dalším klíčovým národním strategickým dokumentem – s Národní RIS3 strategií⁵. Zároveň je Koncepce jedním z východisek Státní kulturní politiky po r. 2020 a zdrojem pro tvorbu souvisejících strategických dokumentů MK na další období 2021+⁶.

2. Návaznost a zpracování Koncepce

Koncepce aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity Ministerstva kultury na léta 2023 – 2030 (dále jen „Koncepce“) je již třetí mezíresortní koncepcí MK pro oblast výzkumu a vývoje. Předcházely jí koncepce na léta 2009 – 2015⁷ a 2016 – 2022⁸. Koncepce je zpracována a důsledně členěna podle „Metodiky přípravy veřejných strategií“⁹, schválené usnesením vlády ze dne 28. ledna 2019 č. 71, což je podstatné nejen z procedurálních důvodů, ale současně a zejména pro zachování konsistence Koncepce ve všech jejích částech.

3. Kontext vzniku a existence Koncepce

V období platnosti předchozí koncepce se částečně změnil celý systém výzkumu, vývoje a inovací („VaVal“), hlavní změny ve vztahu ke Koncepci se týkaly zejména hodnocení výzkumných organizací a jejich institucionální podpory (Metodika 2017+¹⁰), zahájení potřebných změn v oblasti inovací (Inovační strategie ČR 2030¹¹) atd. V uplynulém období proběhla i řada dalších změn s významnými dopady na výzkumné aktivity (např. změny definic výsledků¹²). Současně Koncepce vznikala v období, kdy Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) připravovala nové základní dokumenty na další období – zásadní novelu zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „zákon č. 130/2002 Sb.“), novou národní politiku VaVal 2021+ (NP VaVal 2021+)¹³, koncepce IS VaVal 2021+¹⁴ aj. Zároveň se připravuje změna jak evropských předpisů pro oblast VaVal (GBER, Rámec¹⁵), tak rámcových programů 2021 – 2027¹⁶. Vzhledem k tomu, že působnost stávající koncepce, realizované zejména programem NAKI II, končí v r. 2022, její přípravu nelze dále odkládat (viz část IV.1)..

4. Účel Koncepce

Na základě Koncepce bude MK poskytovat jak účelovou podporu na mezíresortní program výzkumu a vývoje NAKI III všem příjemcům (vysokým školám, ústavům Akademie věd ČR, výzkumným organizacím MK a dalších resortů), tak institucionální podporu dvaceti výzkumným organizacím MK. Koncepce je v souladu s novou právní úpravou zákona č. 130/2002 Sb. součástí ucelené soustavy strategických dokumentů pro oblast VaVal, vycházející z nové NP VaVal 2021+ jako vrcholného strategického dokumentu ČR pro tuto oblast, vlastní Koncepce jako strategického dokumentu pro mezíresortní oblast národní a kulturní identity v kompetenci MK a z koncepcí výzkumných organizací v působnosti MK, které na ni budou v dalším období navazovat.

4. Uživatelé Koncepce

Uživateli Koncepce jsou primárně vědci a výzkumníci působící v oblasti národní a kulturní identity, ať už jako týmy ucházející se o podporu programových projektů, nebo jako organizace realizující své dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumných organizací podporované institucionálně. Všechny tyto subjekty potřebují znát dlouhodobou státní strategii pro tuto oblast, hlavní změny, které období po r. 2022 přinese a současně ty principy a podmínky státní podpory VaVal této oblasti, které zůstanou zachovány.

Zároveň je uživatelem koncepce státní správa, ať už MK jako implementační orgán a poskytovatel podpory nebo RVVI pro strategické řízení a efektivní financování systému výzkumu, vývoje a inovací (NP VaVal 2021+). Současně je Koncepce potřebná i pro další poskytovatele státní podpory VaVal pro zajištění mezíresortních vazeb, zejména na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), v jehož gesci je mj. mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji a současně pro institucionální podpora rozvoje vysokých škol jako výzkumných organizací, které tvoří nejvýznamnější segment účelové podpory MK v oblasti národní a kulturní identity. Na realizaci účelové podpory se podílí i výzkumné organizace dalších resortů, např. Ministerstva životního prostředí (MŽP), Ministerstva dopravy (MD) aj., ale druhým největším segmentem účelové podpory jsou

výzkumné organizace - ústavy Akademie věd ČR (AV ČR). V neposlední řadě je Koncepce potřebná i pro vymezení vazeb a dlouhodobě prováděnou koordinaci programové podpory s TA ČR, jejíž program ÉTA je zaměřen na uplatnění výstupů společenských věd (sociologie, ekonomie, právo, politické vědy, pedagogika, demografie atd.) a na výzkum změn společnosti¹⁷.

5. Základní používané pojmy, zkratky

Seznam zkratk a pojmů je uveden v závěru Koncepce v kapitole VII.

II. ANALYTICKÁ ČÁST

1. Definice řešeného problému

Řešeným problémem v případě předkládané Koncepce není otázka, zda podporovat aplikovaný výzkum v této oblasti (to řeší nadřazené strategické dokumenty uvedené v kapitole I), ale jak ho podporovat tak, aby více přispíval k plnění celkové koncepce výzkumu, vývoje a inovací ČR a současně zajišťoval odborný rozvoj této oblasti v souladu s trendy v zahraničí i v ČR.

2. Prostředí a očekávaný budoucí vývoj

Prostředí a budoucí vývoj v oblasti působnosti Koncepce byly analyzovány ze čtyř hledisek na základě dokumentů uvedených v přílohách (souhrn výsledků klíčových analýz je uveden v bodech č. 3 a 5 této kapitoly):

- 1) „Analýza výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity ve vybraných zemích a v Evropské unii a jejich srovnání s ČR“ uvedená v příloze č. 1 Koncepce podrobně mapuje stav a trendy v osmi zemích relevantních pro oblast působnosti Koncepce (Francie, Itálie, Německo, Spojené království, Finsko a Švýcarsko) a v Evropské unii (tj. aktivity Evropské komise), které byly doporučeny odborným poradním orgánem odpovědným za přípravu Koncepce – Radou ministra kultury pro výzkum (RMKPV) a projednány ve vnitřním připomínkovém řízení MK. V závěrečné části této analýzy je uvedeno srovnání se stavem ČR a doporučení vyplývající pro Koncepci.
- 2) Ze „Závěrečného hodnocení programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI)“¹⁸ uvedeného v příloze č. 2 Koncepce, které na svém 339. zasedání dne 26. října 2018 schválila RVVI svým podrobným stanoviskem včetně doporučení pro přípravu nových programů¹⁹.
- 3) Z „Analýzy využití výsledků programu NAKI“ uvedených v příloze č. 3 Koncepce, kterou na základě usnesení RVVI dle předchozího bodu MK zpracovalo a předložilo RVVI v červnu 2019.
- 4) Ze SWOT analýzy oblasti aplikovaného výzkumu národní a kulturní identity 2019, která je uvedena v příloze č. 4 a která hodnotí silné a slabé stránky, příležitosti a rizika z hlediska prostředí a budoucího vývoje, tj. celého systému podpory VaVaI (silná vazba na přípravu nové národní politiky VaVaI 2021+) a současně specifik v oblasti humanitních věd a podpory kultury jako celku.

3. Revize stávajících opatření a SWOT analýza

Souhrnně lze konstatovat, že SWOT analýza v r. 2019 (příloha č. 4 Koncepce) má obdobné výsledky jako SWOT analýza z r. 2013 s tím, že silné stránky a příležitosti většinou posílily, ale slabé stránky a rizika posílily rovněž. Důvody jsou zejména tři:

- 1) V oblasti působnosti Koncepce se projevují pozitiva i přetrvávající nedostatky celého systému podpory výzkumu, vývoje a inovací v ČR, které popisuje i nová NP VaVaI 2021+. Část problémů systému byla v uplynulém období řešena (nový systém hodnocení výzkumných organizací, zahájení aktivit v oblasti inovací, změny definic výsledků), ale jejich dopady se plně projeví až v dalších letech. Současně přetrvávají problémy systému, které v uplynulém období nebyly

úspěšně řešeny (od nízkého transferu výsledků výzkumu do praxe a jejich malé uplatnění, přes rostoucí administrativu až po roztržičnost názorů ohledně postupů při poskytování podpory).

- 2) Současné se projevuje v řadě bodů SWOT analýzy pokles vnímání a vědomí významu kultury v české společnosti i celosvětově, kde pokračuje trend celkového dlouhodobého poklesu jejího významu (např. postupující devastace kulturního a urbanistického prostředí sídel a krajiny, nebo ztráty kulturního dědictví v důsledku globálních hrozeb), což má dopady jak na uplatnění výsledků v praxi, tak na přetrvávající nedostatky a rizika.
- 3) Klesající význam podpory aplikovaného výzkumu v oblasti působnosti Koncepce (za období platnosti stávající koncepce 2016 – 2022 klesne podíl na celkové státní podpoře VaVaI o čtvrtinu) spojený s vysokým podílem účelové podpory vůči institucionální v této oblasti (cca 4 : 1) a z toho plynoucí problémy v dlouhodobém rozvoji výzkumných organizací.

4. Vývoj při tzv. nulové variantě

Nulová varianta, tj. zachování stávajícího stavu není možné jak z důvodu změn nadřazených strategických dokumentů, tak z důvodu připravovaných změn právních předpisů, kde je nulová varianta součástí povinné RIA.

5. Souhrn výsledků klíčových analýz

- 1) „Analýza výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity ve vybraných zemích a v Evropské unii a jejich srovnání s ČR“ (příloha č. 1) kromě doporučení týkajících se inspirace odborným zaměřením VaV v jednotlivých zemích, uvádí v části 4.2 i systémová doporučení reagující na hlavní rozdíly stavu ve vyspělých zemích a v ČR:
  - a) Usilovat o navýšení výdajů na oblast NAKI a to jak u účelové podpory (tak, aby průměrná úspěšnost byla cca 25 %), tak zejména u institucionální podpory tak, aby byla zajištěna dlouhodobá stabilita výzkumných týmů VO MK obdobně jako u jiných výzkumných organizací a vysokých škol. V r. 2020 je průměrný podíl institucionální podpory na celkové podpoře VaVaI ze státního rozpočtu u 20 výzkumných organizací MK 40,5 %, ale 9 z nich má výrazně nižší podíl institucionální podpory (průměrně 24 % - od 3 % do 34 %).
  - b) Zachovat, resp. ještě více podpořit spolupráci vysokých škol, ústavů Akademie věd ČR a resortních výzkumných organizací při řešení projektů.
  - c) Výrazně posílit při hodnocení návrhů projektů aspekty zohledňující jejich využití v praxi, od využití specifických výsledků programu (obdobně jako byla Ekrit do r. 2017, tj. výsledků se specifickými kritérii pro jejich uznání definovanými poskytovatelem), až po smluvní zakotvení povinnosti příjemce sledovat využití výsledků po ukončení řešení projektů (navázat na podmínky 3. veřejné soutěže programu NAKI II).
  - d) V dalším období institucionální podpory cílené na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací MK (2024 – 2028) posílit kritéria zohledňující využití výsledků v praxi a promítnout do hodnocení i výsledky průběžných hodnocení VO za r. 2019 – 2023.
  - e) Po ukončení a vyhodnocení programu NAKI II v r. 2023 využít získaných poznatků pro specifikaci podmínek druhé a třetí veřejné soutěže programu NAKI III.
- 2) Klíčová doporučení RVVI k Závěrečnému hodnocení programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) se týkají jednak stanovení relevantní hodnoty konkrétních indikátorů programu NAKI III (bude řešeno při implementaci Koncepce při přípravě programu), jednak využití výsledků programu, kterému je věnována samostatná následující analýza.
- 3) Analýza využití výsledků programu NAKI (příloha č. 3) uvádí následujících pět doporučení zaměřených na:

- a) Prodloužení období poskytování informací o využití výsledků v praxi ze tří na pět let.
- b) Předem specifikovat povinnost podávat údaje o využití výsledků (různé pro jednotlivé druhy výsledků) v zadávací dokumentaci a současně je zavést jako jedno z kritérií programu pro hodnocení projektů.
- c) Stanovit specifické výsledky programu NAKI III s ohledem na jeho cíle.
- d) Zvýhodnit spolupráci, tj. konsorciální projekty s účastí resortních výzkumných organizací a vysokých škol a/nebo ústavů Akademie věd ČR.
- e) Akcentovat dosažení špičkových výsledků „best practice“ včetně vyjádření budoucích uživatelů většiny druhů výsledků, že o využití výsledků projektů mají zájem.

III. STRATEGICKÁ ČÁST

A. Vize a základní strategické směřování

1. Logika intervence, hierarchie cílů

Návazně na analytickou část (kapitola II) je logika intervence zaměřena na vymezení předmětu podpory a jeho cílů v první oblasti, vycházející z nadřazených strategických dokumentů, zejména nové NP VaVaI 2021+ (její kapitola č. 7 Priority aplikovaného výzkumu). Nejde ale o pouhé pokračování předešlé koncepce, zejména v části specifických cílů Koncepce byly dosavadní specifické cíle (tj. tematické priority Koncepce) z let 2016 – 2022 aktualizovány podle výsledků analytické části tak, aby reflektovaly změny v trendech VaV. V celé koncepci jsou použity tři standardní úrovně cílů (globální cíl → strategické cíle → specifické cíle).

Návazně na vymezení předmětu podpory a jeho cílů v první oblasti vymezuje logika intervence hlavní podmínky a předpoklady pro rozvoj celé oblasti v působnosti Koncepce. Vzhledem k tomu, že řada postupů a procedur pro realizaci Koncepce je stanovena přímo předpisy EU (např. vymezení a podmínky podpory výzkumných organizací realizujících výzkum v této oblasti), národní legislativou (zákonem č. 130/2002 Sb. a jeho připravovanými změnami, ale i zákonem č. 218/2000 Sb., rozpočtovými pravidly) nebo dokumenty schvalovanými vládou (ať se jedná o NP VaVaI 2021+ nebo Metodiku 2017+), je tato část Koncepce zaměřena na dvě klíčové oblasti, kde provedené analýzy odhalily největší rezervy – na uplatnění výsledků VaV v praxi a na snížení administrativy ve VaV.

Konečně čtvrtá oblast je zaměřena na zajištění vazeb výzkumu a vývoje na inovace v oblasti působnosti Koncepce. Zde je situace v aplikovaném společenskovědním výzkumu a vývoji specifická – na rozdíl od inovací v jiných oblastech VaV, které řeší zejména Inovační strategie 2030, jsou v něm inovace nejen v ČR, ale i v jiných vyspělých zemích, realizovány formou kulturních a kreativních průmyslů (KKP). Specifičnost spočívá zejména v tom, že v části KKP sice VaV a především programy NAKI a NAKI II výrazně přispívají, ale ve významné části jsou inovace v KKP generovány jiným způsobem, než na základě výsledků VaV. Proto je na základě provedených analýz čtvrtá oblast realizována formou horizontální vazby, kde budou vyhodnocovány dopady implementace koncepce a jejich přínos k rozvoji KKP jako součástí Národních inovačních platform.

2. Vize, globální cíl a strategické oblasti Koncepce

2.1 Vize Koncepce

Vize Koncepce jako představa o budoucnosti celé oblasti přesahující horizont její platnosti, je jedním z prvků, které spojují předkládanou Koncepci s předchozí koncepcí 2016 – 2022. Tato vize byla formulována tak, že není důvod ji zásadně měnit:

„Prostřednictvím aplikovaného výzkumu dosáhnout zachování a rozvíjení národního a kulturního dědictví a umění v kontextu evropské a světové kultury ve 21. století a v podmínkách globálních změn.“

V podmínkách globalizovaného světa a sjednocující se Evropy je hrozba potlačení národních specifik zvláště aktuální. Současné procesy by mohly vést až ke ztrátě národní identity, pokud nebude cíleně podporována, uplatňována a prezentována aplikovaným výzkumem. Podobně ohroženo je hmotné i nehmotné kulturní dědictví, které je navíc vystaveno hrozbám ztrát v důsledku klimatických změn, teroristických napadení, technologických změn a živelných pohrom. Pro odvrácení všech těchto hrozeb je maximálně efektivní multidisciplinární výzkum zaměřený na společenské a vědecké využití vzdělanostního, kulturního i historického potenciálu ČR. Ať již je ohrožení národní a kulturní identity pocíťováno silněji (ve smyslu obrany před ohrožením) nebo slaběji (ve smyslu prosazení se v multikulturním okolí), je zřejmé, že výzkum v oblasti národní a kulturní identity zásadním způsobem přispívá k poznání procesů v široké oblasti kultury, umění, humanitních a společenskovědních oborů s cílem ovlivnit různé aspekty praktického života a působení národa v daném prostředí.

2.2 Globální cíl koncepce

Obdobně jako Vize koncepce, je i její globální cíl nadčasový, je dán zaměřením oblasti působnosti Koncepce a stejně jako v nadřazených strategických dokumentech změna proti současnému období spočívá ve změně nástrojů a prostředků, vedoucích k dosažení jejího globálního cíle:

„Hlavním cílem předkládané Koncepce je zaměřit výzkum národní a kulturní identity a umění v evropském a světovém kontextu tak, aby jeho výsledky vedly ke společenským, inovačním či ekonomickým přínosům.“

Předkládaná Koncepce je zaměřena především na stanovení strategických témat rozvoje aplikovaného výzkumu národní a kulturní identity, na identifikaci předpokládaných výsledků v této specifické oblasti výzkumu a vývoje a uplatnění těchto výsledků v praxi, tj. zejména pro potřeby kultury, státní správy, samosprávy, vzdělávání, služeb, obchodu, průmyslu apod., zejména pro zabezpečení správy a využití kulturního dědictví ČR a pro zachování a rozvíjení národní identity a národních specifik ve 21. století tak, jak jsou rozvíjeny ve vyspělých zemích.

2.3 Strategické oblasti koncepce

Koncepce je zaměřena na čtyři strategické oblasti, z nichž první oblast je zaměřena na vymezení předmětu podpory v působnosti Koncepce, druhá a třetí oblast jsou systémové (průřezové) a zajišťují klíčové podmínky a předpoklady pro rozvoj celé oblasti v působnosti Koncepce a čtvrtá oblast je horizontální a zajišťuje vazby na Kulturní a kreativní průmysly (KKP), kde část inovací vychází z výsledků výzkumu a vývoje a část inovací je generována jiným způsobem.

3. Strategické cíle

Strategické cíle v souladu s intervenční logikou stanovují pro strategické oblasti Koncepce jejich konečný účel a současně umožňují prostřednictvím indikátorů vyhodnocení implementace Koncepce. V případě předkládané Koncepce, kde řada parametrů, postupů a výsledků je již dána právními předpisy, nadřazenými strategiemi a vládou schválenými dokumenty, byla pro formulace strategických cílů zvolena varianta dekompozice globálního cíle na další, lépe uchopitelné „podcíle“ a z nich vyplývající konkrétní úkoly a opatření. Strategickými cíli v souladu s intervenční logikou proto jsou:

1. Zaměřit podporu poskytovanou podle Koncepce do oblasti národní a kulturní identity

Strategický cíl je zaměřen na vymezení předmětu podpory a jeho cílů tak, aby prostředky byly využity na rozvoj oblasti národní a kulturní identity. Vymezení této oblasti je založeno na kombinaci účelu podpory – rozvoji národní a kulturní identity hodnoceném expertně, a na oborech, z nichž aplikovaný výzkum této oblasti vychází, provázaných s hodnocením podle Metodiky 17+ a IS VaVaI. Těmito výzkumnými obory byly do r. 2018 filosofie a náboženství, dějiny (historie), archeologie, antropologie, etnologie, dokumentace, knihovnictví a práce s informacemi, jazykověda, písemnictví, masmédiá, audiovizí, umění, architektura a kulturní dědictví. Od r. 2018 jsou návazně na změnu číselníků vědních oborů dle OECD (Frascati manuálu) většinou shodné s vědní oblastí č. 6. Humanities and the Arts²⁰. V prvním strategickém cíli jsou nově formulovány specifické cíle a tematické priority tak, aby lépe vymezovaly předmět podpory koncepce. Tato změna je současně jedním z předpokladů pro zefektivnění systému oponentních řízení projektů.

2. Zajistit uplatnění výsledků v působnosti Koncepce v praxi

Jedná se o řešení obecného problému českého VaV, který je v oblasti aplikovaných humanitních věd ještě komplikovanější, než v jiných oblastech. „Analýza využití výsledků programu NAKI“ i „Analýza výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity ve vybraných zemích a v Evropské unii a jejich srovnání s ČR“ ale jednoznačně ukazují, že jde o jednu z hlavních překážek pro naplnění vize a globálního cíle Koncepce a současně ukazují nástroje, kterými by bylo v této oblasti možné uvedeného cíle dosáhnout – v případě programu má poskytovatel možnost stanovit specifické druhy výsledků odlišně od obecně platných definic. Zároveň je třeba upozornit, že analýzy vycházely z výsledků, které byly plánovány a přijímány podle Starých definic platných do konce r. 2017 a nové definice druhů výsledků platné od r. 2018 v řadě případů již výrazně specifikovaly vymezení a kritéria u některých druhů výsledků.

3. Snížit administrativu v oblasti působnosti Koncepce

Obdobně jako u předchozího strategického cíle se jedná o řešení obecného problému českého VaV v oblasti působnosti Koncepce, kde je ale nutné postupovat jinak než u prvního strategického cíle. Tento cíl je proto rozčleněn do dvou specifických cílů, kde první zajišťuje ty změny, které jsou v kompetenci MK a druhý ty změny, které jsou v kompetenci jiných orgánů nebo je u nich nezbytná dohoda všech poskytovatelů a které může MK aktivně prosazovat.

4. Zabezpečit vazby Koncepce na kulturní a kreativní průmysly

Jak již bylo uvedeno v logice intervence, je čtvrtý strategický cíl zaměřen na zajištění vazeb výzkumu a vývoje na inovace v oblasti působnosti Koncepce. Zde je situace v aplikovaném společenskovědním výzkumu a vývoji specifická – inovace jsou realizovány nejen v ČR, ale i v jiných vyspělých zemích zejména formou kulturních a kreativních průmyslů (KKP), které jsou součástí [Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR \(RIS3\)](#). Z tohoto hlediska je Koncepce synergická s Inovační strategií 2030. Jedná se tedy o cíl zajišťující horizontální oblast/prioritu vazeb všech aktivit realizovaných na základě koncepce.

B. Popis cílů a opatření v jednotlivých strategických oblastech

1. Popis specifických cílů, dopady jejich naplnění

Strategický cíl č. 1: Zaměřit podporu poskytovanou podle Koncepce do oblasti národní a kulturní identity

Dopady všech čtyř specifických cílů strategického cíle jsou, vzhledem k jejich zaměření na různé oblasti národní a kulturní identity, obdobné. Zachování národní kulturní identity se v kontextu globalizace stává zásadním cílem každého státu, kterému nejsou lhostejná jeho národní a historická specifika a jeho kulturní dědictví. Pozornost, kterou stát věnuje vlastní historii a péči o kulturní dědictví jako základnímu zdroji informací o historickém rozměru jeho existence, je dokladem jeho vyspělosti a dosvědčuje jeho vědomou snahu o dosahování vnitřní stability. Výzkum a vývoj v oblasti národní a kulturní identity má za úkol jednak uchovat a rozvíjet tuto národní jedinečnou hodnotu, na druhé straně přispět k budování moderní identity v evropském kontextu. V zemích s bohatým kulturním dědictvím, mezi které Česká republika náleží, je podstatný i ekonomický efekt zachování a zhodnocování kulturního dědictví, které je jedním z hlavních destinačních cílů cestovního ruchu a jeho ekonomických přínosů. Bez významu nejsou ani dopady na činnost státní správy, samosprávy, vzdělávání, služeb, obchodu, průmyslu apod., zejména pro zabezpečení správy a využití kulturního dědictví ČR na úrovni současných evropských standardů a pro zachování a rozvíjení národní integrity a národních specifík ve 21. století tak, jak jsou rozvíjeny ve vyspělých zemích. V názvech tematických priorit se úmyslně opakuje pojem národní a kulturní identita proto, aby je bylo možné používat samostatně, a nebylo nutné současně uvádět i názvy strategických cílů (zjednodušení administrativy).

Specifický cíl 1: Národní a kulturní identita v historii a archeologii

Cílem této oblasti výzkumu národní a kulturní identity je zachování a využití výsledků aplikovaného výzkumu v oblasti archeologické, historické a kulturní kontinuity či diskontinuity vývoje historického území českého (československého) státu, včetně historického vývoje a kultury menšin, vývoje kulturní infrastruktury a zpřístupňování výsledků projektů veřejnosti v následujících tematických prioritách:

Tematické priority

- a) národní a kulturní identita v archeologické, historické a sociálně kulturní kontinuitě či diskontinuitě a jejich reflexi na historickém území českého státu,
- b) národní a kulturní identita a původ a vývoj sídelních areálů,
- c) národní a kulturní identita v proměnách a exploataci kulturní krajiny,
- d) národní a kulturní identita v paměťové kultuře národa,
- e) národní a kulturní identita v udržování a rozvoji historického a kulturního vědomí,
- f) národní a kulturní identita ve vztahu k vnějšímu evropskému kulturnímu prostředí,
- g) národní a kulturní identita v kultuře menšin na historickém území a za hranicemi českého státu a jejich souvislostí v evropském kontextu.

Specifický cíl 2: Národní, regionální a lokální aspekty v jazykové, literární a kulturní identitě

Cílem této oblasti výzkumu národní a kulturní identity je zachování a využití výsledků aplikovaného výzkumu v oblasti současného stavu, vývoje a regionálních specifík národního jazyka a jeho sociálních, ekonomických, politických a kulturních důsledků, včetně přístupu jednotlivých věkových a sociálních skupin ke kultuře a aspektů souvisejících s procesem evropské integrace a globalizace v následujících tematických prioritách:

Tematické priority

- a) národní, regionální a lokální aspekty v českém jazyce a literatuře,
- b) národní, regionální a lokální aspekty v jazykových, literárních a kulturních specifikách regionů a formování regionálních a lokálních identit,

- c) národní, regionální a lokální aspekty v jazykových, literárních a kulturních aspektech a důsledcích procesů evropské integrace a globalizace.

Specifický cíl 3: Národní a kulturní identita ve výzkumu umělecké tvorby

Cílem této oblasti výzkumu národní a kulturní identity je vytvořit výsledky využitelné pro uchování, ochranu, edukaci a prezentaci dalších druhů kulturního dědictví v oblasti lidové kultury a tradice, hudby, divadla, filmu. Důraz je kladen na respektování významu, rozmanitosti a bohatství dochovaného kulturního dědictví, na vytváření předpokladů pro doplňování a rozšiřování stávajících forem a jejich zpřístupňování veřejnosti v následujících tematických prioritách:

Tematické priority

- a) národní a kulturní identita v uchování, dokumentaci a evidenci kulturního dědictví v oblasti lidové kultury a tradice, hudby, divadla a filmu,
- b) národní a kulturní identita v regionálních a lokálních kulturně-uměleckých aktivitách, odhalení rizik dalšího vývoje, včetně výzkumu důsledků postupů zaměřených na podporu kulturních aktivit a péči o nehmotné kulturní dědictví,
- c) národní a kulturní identita v hodnocení společensko-kulturních dopadů současné živé kultury a umění na rozvoj demokratické společnosti a zlepšování přístupu ke kulturním statkům,
- d) národní a kulturní identita ve sledování a hodnocení multiplikačních ekonomických efektů kulturní a umělecké činnosti a využívání kulturního dědictví.

Specifický cíl 4: Národní a kulturní identita v péči o kulturní dědictví a území s historickými hodnotami

Cílem této oblasti výzkumu národní a kulturní identity je využití výsledků aplikovaného výzkumu pro oblast péče o nemovité a movité kulturní dědictví (postupy obnovy, údržby, konzervace), pro řízení a rozvoj historických sídel, pro aktualizaci náplně a funkcí krajinných celků a objektů zahradní architektury, pro sběr, archivaci a analýzu dat o udržitelnosti vegetačních prvků jako základních kompozičních prvků krajiny, pro hodnocení krajinného rázu s důrazem na kulturní hodnoty území, stavebně historické průzkumy v následujících tematických prioritách:

Tematické priority

- a) ochrana, konzervace, restaurování a prevence národního nemovitého a movitého kulturního dědictví pro jeho uchování a pro zkvalitnění systému péče o památky a sbírkové fondy, včetně muzejních, knihovních a archivních,
- b) metody identifikace, dokumentace, evidence a interpretace národního nemovitého a movitého kulturního dědictví,
- c) ochrana nejohroženějších typologických skupin národního nemovitého a movitého kulturního dědictví s využitím nástrojů pro jejich identifikaci, dokumentaci a evidenci a pro jejich systematickou záchranu a využití,
- d) péče o národní architektonické dědictví a historické a urbanistické struktury a jejich rozvoj (včetně hodnocení dopadů moderní architektury) na kvalitu kulturně historických hodnot území, včetně zhodnocení významu nezastavěných a zastavěných území,
- e) péče o národní movité kulturní dědictví ve sbírkotvorných institucích s využitím nástrojů a aplikací moderních způsobů ukládání, uchovávání a prezentace,
- f) identifikace kulturních hodnot krajiny, pro zachování odkazu českého zahradního umění a krajinářské architektury, pro specifikaci rozvojových strategií a režimu péče o historické zahrady a významné objekty krajinářské architektury.

- g) mapování prostředí stavu, dokumentace a evidence národních památek, vývoj a aplikace systémů pro propojení informačních sítí a databází mezi institucemi,
- h) historický, kulturní, hospodářský a společenský vývoj historického území českého státu,
- i) systém zvýšené ochrany sbírek včetně zařízení a systémů pro dálkový průzkum a dohled nad objekty národního kulturního dědictví,
- j) záchrana národního kulturního dědictví ohroženého globálními antropogenními či přírodními riziky a hrozbami.

Specifický cíl č. 5 Využití inspirace kulturním dědictvím pro podporu výzkumu v oblasti umění a uměleckého řemesla

Cílem této oblasti výzkumu národní a kulturní identity je aplikovaný výzkum a využití jeho výsledků pro podporu umění a uměleckého řemesla. Kulturní dědictví, hmotné i nehmotné, je nepřehlednou zásobárnou a zdrojem inspirace pro urbanismus, architekturu, zahradní a krajinářskou tvorbu, výtvarné umění, divadelní umění, hudbu a literaturu.

Tematické priority

- a) aplikovaný výzkum a využití jeho výsledků pro podporu umění a uměleckého řemesla,
- b) aplikovaný výzkum a využití jeho výsledků pro podporu památkových technologií, restaurování a řemesel.

Strategický cíl č. 2: Zajistit uplatnění výsledků v působnosti Koncepce v praxi

Specifický cíl 1: Zajistit uplatnění výsledků v působnosti Koncepce v praxi

Dopady strategického cíle vyplývají již z jeho názvu a z provedených analýz - zajištění uplatnění výsledků v působnosti Koncepce v praxi povede k vyšší efektivnosti veřejné podpory, jejímu lepšímu zacílení (omezí se „výzkum pro výzkum“) a současně k preferenci excelence v aplikovaném VaV, kde lépe uspějí ty týmy, které dokáží dotáhnout své výsledky do praktického využití. Cíle bude dosaženo kombinací pěti témat, která budou implementována do podmínek účelové podpory programu NAKI III od r. 2023 a přiměřeně i do podmínek institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací na další období od r. 2024:

Témata

- a) prodloužení doby sledování uplatnění výsledků (např. prodloužit období poskytování informací o využití výsledků v praxi ve Smlouvě o poskytnutí podpory z 3 na 5 let),
- b) předpokládané využití aplikovaných výsledků zavést jako jedno z kritérií pro poskytnutí podpory (např. kvantifikovaným indikátorem u každého druhu výsledku),
- c) specifikovat uznatelné výsledky v relaci k cílům podpory (např. stanovit specifické výsledky programu NAKI III s ohledem na jeho cíle obdobně, jako byl u programu NAKI specifickým výsledkem Ekrit – uspořádání výstavy s kritickým katalogem, nebo jako výsledek uznávat pouze metodiky druhu NmetS schvalované MK po oponentním řízení a kladném vyjádření odpovědných orgánů),
- d) podporovat vzájemnou spolupráci a transfer výsledků do praxe (zvýhodnit v programu NAKI III spolupráci, tj. konsorciální projekty vysokých škol a/nebo ústavů Akademie věd ČR s resortními výzkumnými organizacemi usnadňujícími transfer výsledků do praxe),
- e) podporovat excelentní aplikovaný výzkum a dosažení výjimečných výsledků (např. akcentovat dosažení špičkových výsledků „best practice“, u hodnocení výzkumných organizací MK více bonifikovat v dalším období mezinárodní spolupráci).

Strategický cíl č. 3: Snížit administrativu v oblasti působnosti Koncepce

Administrativní náročnost ve výzkumu a vývoji v posledních cca 10 letech výrazně narostla a stává se jedním z limitujících prvků dalšího rozvoje a to jak na straně poskytovatelů (limitované kapacity a zdroje pro neustále se rozšiřující úkoly), tak na straně příjemců podpory (nárůst administrativy na úkor výzkumu, ale i např. nepodpoření jinak kvalitních projektů kvůli administrativním chybám aj.) i u dalších nezbytných složek systému podpory (např. u oponentů). Specifické cíle jsou členěny na ty, které může MK zavést jako poskytovatel samo (č. 1) a na ty, které jsou v kompetenci jiných orgánů nebo je potřebná dohoda poskytovatelů (č. 2). Dopady strategického cíle, který má společného jmenovatele - aplikace principu subsidiarity, závisí zejména na specifickém cíli č. 2, celkově umožní další růst výzkumu a vývoje bez navyšování personálních aj. kapacit a zdrojů. Dalším pozitivním dopadem bude příspěvek k excelenci ve výzkumu (vyšší podpora kvalitních projektů).

Specifický cíl 1: Snížit administrativu v oblasti působnosti MK

MK již část opatření ke snížení administrativy u účelové podpory zavedlo ve 3. veřejné soutěži ve VaVaI programu NAKI III v r. 2019, např. nevyžaduje po uchazečích doklady, které si může získat z veřejných rejstříků, a podmínky způsobilosti uchazeči prokazují čestnými prohlášeními. Další krokem bylo zavedení pravidelného (tj. po každé soutěži) a detailního vyhodnocení důvodů nepřijetí návrhů projektů k podpoře, jejich administrativní náročnosti a dalších parametrů soutěže; zdrojem vyhodnocení jsou i připomínky a náměty uchazečů i příjemců včetně diskuzí na již tradičních seminářích. Výsledky vyhodnocení jsou promítány do další veřejné soutěže. Ve většině případů nejde o zásadní a principiální změny, ale o konkrétní podrobnosti, které ale výzkumné obci vadí nejvíce. Jiným příkladem je vyúčtování nákladů projektu, kde MK již nevyžaduje účetní doklady, ale jen kopie výpisu nákladů podle evidence příjemce).

U institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací byly již hlavní změny týkající se snížení administrativy uskutečněny návazně na implementaci Metodiky 2017+ a hodnocení výzkumných organizací MK²¹. V řadě případů tak slouží institucionální podpora k ověření možností zjednodušení účelové podpory²². Mezi hlavní změny proti předchozímu období, které se týkají snížení byrokracie, patří minimalizace počtu závazných ukazatelů a neměnnost cílů koncepce, kde příjemce v průběžných zprávách pouze informuje poskytovatele o dílčích změnách a důvodech, které k nim vedly (závazné jsou jen investiční a neinvestiční náklady a, vzhledem k tomu, že jde o SPO, mzdové limity). Před ukončením prvního pětiletého období institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací 2019 – 2023 budou jeho výsledky včetně administrativní náročnosti vyhodnoceny a výsledky zapracovány do pravidel pro další období.

V tomto trendu bude MK pokračovat i nadále zejména v následujících tématech, zaměřených na zmenšení nejfrekventovanější a nejrozsáhlejší administrativy:

Témata

- a) minimalizace změn návrhu projektu posílením úlohy odpovědného řešitele projektu (např. uvedení závazných údajů jen pro odpovědného řešitele včetně stanovení jeho minimálního úvazku, současně omezení údajů o dalších členech řešitelského týmu a jejich změnách - místo schvalovací povinnosti zavedení informační povinnosti a minimalizace údajů o technických a pomocných pracovnících (pouze součet úvazků na řešení projektu); obdobně (tj. pouze informační povinností) lze řešit další frekventovaný důvod změn projektu – cesty a jejich specifikace,
- b) minimalizace změn v rozpočtu projektu omezením závazných druhů nákladů projektu a zjednodušením pravidel pro návrh projektu a jeho změny z hlediska jeho rozpočtu (např. za změny projektu vyžadující změnu smlouvy v dalším období považovat jen změny struktury uznaných nákladů, tj. u změny v rámci dané položky by byla jen informační povinnost příjemce),

- c) odbourání dalších povinností poskytovatele i příjemců, které se v průběhu let nahromadily a údaje z nich již nejsou využívány (např. oznámení o uvolnění účelové podpory příjemci, které je nyní zasíláno v době, kdy příjemci již mají podporu na svém účtu).

Specifický cíl 2: Snížit administrativu opatřeními v působnosti jiných orgánů

Řada dalších změn vedoucích ke snížení administrativy ale není v kompetenci MK, je v kompetenci jiných orgánů nebo je potřebná dohoda poskytovatelů (např. v případě, že jeden poskytovatel zavede limit na výši mzdových nákladů při řešení projektů, přenáší tak část nákladů na ostatní poskytovatele; obdobně to platí i pro další výdaje). Zde bude MK tyto náměty navrhopat a prosazovat, např. formou připomínek u následujících témat:

Témata²³

- a) znovuzavedení praxe vzorových dokumentů kodifikujících společné prvky a pravidla hlavních dokumentů pro účelovou podporu - zadávací dokumentace veřejné soutěže a smlouvy o poskytnutí podpory vč. všeobecných podmínek podpory (např. by každý poskytovatel samozřejmě měl právo tyto vzorové dokumenty upravit dle zaměření programu, ale změny by musel jasně označit tak, aby uchazeči nemuseli pátrat, v čem se u daného poskytovatele pravidla liší. Tyto dokumenty se věcně do značné míry shodují (vychází ze stejných zákonů a předpisů), ale u každého poskytovatele jsou jinak členěny a liší se i v konkrétních podrobnostech nebo v tom, že odkazují na další dokumenty,
- b) kodifikace zjednodušení veřejné soutěže ve VaVaI v nové právní úpravě zákona č. 130/2002 Sb. (např. se jedná o ty části zákona, které jednotliví poskytovatelé interpretují značně odlišně),
- c) minimalizace změn rozpočtu projektu dané shodným postupem poskytovatelů a to jak z hlediska kontrolních orgánů²⁴, tak z hlediska přenášení nákladů na další poskytovatele (např. se jedná o shodu nad tím, které výdaje mají být závazné),
- d) Omezení informačních povinností požadovaných pro IS VaVaI (např. se jedná o maximální zjednodušení údajů IS VaVaI na ty, které jsou skutečně využívány pro účely IS VaVaI a současně i dalších změn vedoucích ke snížení administrativy - např. namísto pro příjemce i poskytovatele náročného šetření o využití výsledků aplikovaného výzkumu zavést potřebné údaje do RIV a v případě, že nebudou ve stanovené době 3 – 5 let po ukončení projektu doplněny, pak výsledek z RIV označit za nevyužitý atd.).
- e) zjednodušení rozpisu rozpočtu pro SPO MK, které jsou výzkumnými organizacemi a které oproti jiným právním formám příjemců mají řadu povinností navíc (např. vypuštění účtů k věcným nákladům a ponechání jen sledovaného ukazatele Osobní náklady).

Strategický cíl č. 4: Zabezpečit vazby Koncepce na kulturní a kreativní průmysly

Specifický cíl 1: Zabezpečit vazby Koncepce na kulturní a kreativní průmysly

Dopadem zajištění vazeb Koncepce na KKP bude zavedení obdobného modelu jako v řadě vyspělých zemí (např. Francie), kde kulturní průmysly mají samostatné programy s odlišnými cíli i nástroji podpory, ale vazby na programy podpory kulturního dědictví atd. jsou sledovány, vyhodnocovány a slouží k podpoře lepšího uplatnění výsledků výzkumu a vývoje v praxi.

Proto je na základě provedených analýz čtvrtá oblast realizována formou horizontální vazby – v každém specifickém cíli strategického cíle 1 budou sledovány vazby na KKP podle předem definovaných kritérií.

2. Přehled a popis opatření

Opatření č. 1: Implementovat Konceptci do návrhu programu NAKI III schvalovaného vládou a návazně do zadávací dokumentace pro veřejnou soutěž ve VaVaI tohoto programu

Strategické a specifické cíle včetně tematických priorit a témat Konceptce budou zapracovány do návrhu programu NAKI III schvalovaného vládou a návazně do zadávací dokumentace pro veřejnou soutěž ve VaVaI tohoto programu v souladu s právními předpisy a relevantními usneseními vlády platnými v té době. Součástí implementace bude i stanovení konkrétních kritérií a podmínek účelové podpory programu NAKI III.

Opatření č. 2: Implementovat Konceptci do příkazu ministra kultury pro poskytování institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací na léta 2024 - 2028²⁵

Strategické a specifické cíle včetně tematických priorit a témat Konceptce budou zapracovány do příkazu ministra kultury pro poskytování institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací na léta 2024 – 2028 v souladu s právními předpisy a relevantními usneseními vlády platnými v té době. Součástí implementace bude i stanovení konkrétních kritérií a podmínek institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací v působnosti MK.

Opatření č. 3: Vyhodnotit plnění Konceptce podle stanovených indikátorů

Plnění Konceptce podle stanovených indikátorů bude průběžně vyhodnoceno v r. 2026 jako součást prací na přípravě konceptce na další období 2031+. Závěrečné hodnocení plnění Konceptce bude provedeno po ukončení doby její platnosti, tj. v r. 2031.

3. Výsledky a výstupy realizace jednotlivých opatření (aktivit), indikátory

Výstupy opatření č. 1: návrh programu NAKI III schválený vládou; vyhlášení první veřejné soutěže ve VaVaI programu NAKI III

Indikátory opatření č. 1:

č. 1.1: uplatnění 90 % tematických priorit a témat strategických a specifických cílů Konceptce, které jsou v působnosti MK v projektech vybraných ve veřejné soutěži

č. 1.2: uplatnění 50 % témat strategických a specifických cílů Konceptce, které jsou v působnosti jiných orgánů v projektech vybraných ve veřejné soutěži

Výstupy opatření č. 2: schválený příkaz ministra kultury pro poskytování institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací na léta 2024 - 2028; vyhlášení výzvy na poskytnutí institucionální podpory výzkumným organizacím v působnosti MK na léta 2024 - 2028

Indikátory opatření č. 2:

č. 2.1: uplatnění 90 % tematických priorit a témat strategických a specifických cílů Konceptce, které jsou v působnosti MK v koncepcích výzkumných organizací,

Výstupy opatření č. 3: průběžně vyhodnocení plnění Konceptce podle stanovených indikátorů; závěrečné vyhodnocení plnění Konceptce podle stanovených indikátorů

Indikátory opatření č. 3:

č. 3.1: schválení průběžného a závěrečného vyhodnocení Konceptce.

IV. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

1. Implementační struktura a systém řízení implementace

Implementační struktura a systém řízení implementace jsou v oblasti výzkumu a vývoje stanoveny legislativou EU (zejména vymezení výzkumných organizací a podmínky jejich podpory) národní legislativou (zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, vývoje a inovací, a jeho připravovanými změnami, ale i zákonem č. 218/2000 Sb., rozpočtovými pravidly zejména pro účelovou podporu implementačních programů od podmínek jejich podpory, přes pravidla veřejné soutěže ve VaVaI až po veřejný informační systém výzkumu, vývoje a inovací) a usneseními vlády jak pro oblast nadřazených strategických dokumentů (např. NP VaVaI 2021+), tak pro implementaci Koncepce (např. Metodika 2017+, tj. Metodika hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací).

V souladu s „Metodikou přípravy veřejných strategií“ (část 1.2, schéma na str. 9 a dále) je v Koncepci kladen důraz na analytickou a strategickou část a implementační část popisuje pouze rámcově; její implementace bude řešena v samostatných prováděcích dokumentech (pro účelovou podporu návrh programu NAKI III schvalovaný vládou a pro institucionální podporu Metodika 2017+, resp. její implementační dokumenty).

2. Plán realizace aktivit a 3. Časový harmonogram

A. Koncepční fáze

Realizované aktivity:

- 1) červen 2018 – předložení závěrečného hodnocení programu NAKI
- 2) říjen 2018 – schválení závěrečného hodnocení programu NAKI na 339. zasedání RVVI
- 3) listopad 2018 – diskuze RMKPV o pojetí koncepce a zadání pro analýzy (příloh č. 1 a 3)
- 4) leden – červen 2019 – zpracování analýz (příloh č. 1, 3 a 4) pro Koncepci
- 5) červenec – srpen 2019 – zpracování první pracovní verze Koncepce
- 6) září 2019 – diskuze na 76. zasedání RMKPV k první pracovní verzi Koncepce
- 7) září – říjen 2019 – připomínky a náměty ke Koncepci a jejich zapracování
- 8) listopad 2019 – diskuze na 78. zasedání RMKPV k pracovní verzi Koncepce
- 9) prosinec 2019 – březen 2020 – zajištění vazeb Koncepce na novou Národní politiku VaVaI 2021+
- 10) duben – květen 2020 – odsouhlasení Koncepce na 81. zasedání RMKPV a předložení Koncepce do vnitřního připomínkového řízení MK a vypořádání připomínek

Plánované aktivity:

- 11) červen 2020 – projednání Koncepce na 82. zasedání RMKPV po vnitřním připomínkovém řízení MK a předložení Koncepce ke stanovisku RVVI
- 12) září 2020 – stanovisko RVVI a promítnutí jejích připomínek
- 13) říjen - listopad 2020 – meziresortní připomínkové řízení ke Koncepci a vypořádání připomínek
- 14) listopad 2020 – předložení Koncepce vládě a její schválení
- 15) únor – duben 2021 – po schválení Koncepce vládou seminář(e) pro uživatele Koncepce

B) Implementační fáze

- 1) III/2020 – zahájení přípravy programu NAKI III
- 2) IV/2020 – první pracovní verze programu NAKI III a diskuze RMKPV k němu
- 3) I/2021 – odsouhlasení programu NAKI III RMKPV a vnitřní připomínkové řízení MK k němu vč. vypořádání připomínek

- 4) II/2021 – předložení programu NAKI III ke stanovisku RVVI vč. vypořádání připomínek
- 5) III/2021 – meziresortní připomínkové řízení k programu NAKI III a vypořádání připomínek, předložení Koncepce vládě a její schválení
- 6) III-IV/2021 – příprava 1. veřejné soutěže ve VaVaI programu NAKI III včetně zadávací dokumentace, její projednávání a odsouhlasení v RMKPV
- 7) I/2022 – vyhlášení 1. veřejné soutěže ve VaVaI programu NAKI III, seminář pro uchazeče atd.
- 8) II/2022 – ukončení soutěžní lhůty 1. veřejné soutěže ve VaVaI programu NAKI III, rozhodnutí MK o přijetí projektů do soutěže
- 9) III-IV/2022 – hodnocení návrhů projektů 1. veřejné soutěže ve VaVaI programu NAKI III, vyhlášení výsledků a rozhodnutí o podpoře projektů; vyhodnocení 1. VS RMKPV
- 10) I/2023 – IV/2023 – 2. veřejná soutěž programu NAKI III (ve stejných termínech jako 1. VS, body 7) - 9)
- 11) I/2023 – aktualizace příkazu ministra kultury pro poskytování institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací pro léta 2024 – 2028 podle aktuálně platného znění Metodiky 17+
- 12) II/2023 – výzva VO k předložení žádosti a podkladů pro hodnocení VO v působnosti MK se stanovenými náležitostmi
- 13) III/2023 - předložení žádosti a podkladů pro hodnocení VO, zhodnocení úplnosti žádostí o hodnocení VO a splnění kritérií pro poskytnutí podpory MK
- 14) III-IV/2023 - hodnocení koncepce VO „peer review“ a vydání rozhodnutí o poskytnutí institucionální podpory na léta 2024–2028
- 11) I/2027-IV/2027 - 3. veřejná soutěž programu NAKI III (ve stejných termínech jako 1. VS, body 7) - 9))
- 12) I/2028 – IV/2028 – příprava a hodnocení VO v působnosti MK na léta 2029 – 2033 (ve stejných termínech jako body 11) – 14)

4. Rozpočet a zdroje financování

Implementace Koncepce bude financována z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace. Ten na následující rok spolu se střednědobým výhledem na další dva roky jako samostatný materiál schvaluje v květnu na návrh RVVI vláda po procesu upraveném zákonem č. 130/2002 Sb., následně je MF zpracován do návrhu zákona o státním rozpočtu a návrhu střednědobého výhledu schvalovaném v září vládou a konečně je po projednání v Poslanecké sněmovně v prosinci schvalován jako zákon o státním rozpočtu na další rok.

U účelových výdajů na r. 2023 při přípravě návrhu střednědobého výhledu MK vyhodnotí úspěšnost ve 3. veřejné soutěži programu NAKI II proběhlé v r. 2019. V současné době se nepředpokládá nárůst průměrných ročních účelových výdajů na program NAKI III oproti programu NAKI II a upřesňováno bude zejména rozdělení prostředků mezi jednotlivými roky a veřejnými soutěžemi s cílem minimalizace nároků z případně nově vzniklých nespotebovaných výdajů atd.

U institucionálních výdajů na r. 2021 při přípravě návrhu rozpočtu a střednědobého výhledu na další roky MK usiluje o navýšení institucionálních výdajů obdobným způsobem, jako k tomu došlo po nabytí platnosti Metodiky 2017+ u jiných poskytovatelů. Věcným důvodem je v ČR vysoká závislost výzkumných organizací MK na účelové podpoře se všemi z toho plynoucími riziky a nedostatky.

5. Systém monitorování a evaluace realizace Koncepce

Systém monitorování a evaluace realizace Koncepce je v oblasti VaVaI dán jednak zákonem č. 130/2002 Sb., jednak vládou schválenými dokumenty, zejména Metodikou 2017+. Monitorovacím nástrojem je zejména IS VaVaI, ve kterém jsou zveřejňovány podrobné informace o poskytnuté

podpoře a který slouží společně s dalšími monitorovacími nástroji (např. vybranými výsledky VaVaI předkládanými každoročně podle Metodiky 2017+) ke zpracování dalších hodnotících zpráv.

Kromě toho má RMKPV zaveden vnitřní systém hodnocení průběhu a výsledků veřejné soutěže a propracovaný systém průběžného každoročního hodnocení řešení projektů a plnění koncepcí výzkumných organizací MK.

6. Systém řízení rizik a předpoklady realizace Koncepce

Hlavními riziky tvorby Koncepce je, obdobně jako v celém VaVaI, vznik protikladných názorů a stanovisek vedoucích k obtížně řešitelným rozporům a tím k prodloužení nebo zablokování projednávání Koncepce. Minimalizace těchto rizik je řešena několika způsoby. V první řadě RMKPV jako autor Koncepce se skládá z významných odborníků, kteří současně reprezentují všechny hlavní uživatele koncepcí. Pro zajištění vazeb na RVVI byl k diskuzím RMKPV již o první pracovní verzi Koncepce přizván místopředseda RVVI, PhDr. Pavel Baran, CSc., který je současně zpravodajem RVVI pro MK. Do plánu realizace aktivit bylo rovněž zařazeno projednání pracovní verze Koncepce se zainteresovanými stranami. V neposlední řadě byl časový harmonogram pro jednotlivé kroky přípravy Koncepce stanoven s dostatečnou rezervou tak, aby případné komplikace v některém kroku neohrožily konečný termín schválení Koncepce.

Hlavním předpokladem realizace Koncepce je stabilní výše výdajů státního rozpočtu na její realizaci. Jak ukázala realizace první koncepcí 2009 – 2015 programem NAKI (viz příloha č. 2) a v menší míře i realizace druhé koncepcí 2016 – 2022 programem NAKI II, je jednorázové snížení výdajů silnou komplikací realizace Koncepce, se kterou se sice poskytovatel i příjemci dokáží do značné míry vyrovnat, ale za cenu zásadních změn plánu implementace koncepcí.

V. POSTUP TVORBY KONCEPCÍ

1. Autoři Koncepcí a zúčastněné strany

Koncepci připravila Rada ministra kultury pro výzkum ve složení:

prof. Ing. Miloš Drdáký, DrSc. (předseda),
doc. RNDr. Petr Kolář, CSc. (místopředseda),
RNDr. Marek Blažka (zpravodaj Koncepcí),
Ing. Karol Bayer,
PhDr. Pavel Douša, Ph.D.,
Ing. arch. Naděžda Goryczková,
PhDr. Miloš Hořejš, Ph.D.,
prof. PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D.,
doc. MgA. Blanka Chládková,
doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.,
PhDr. Ivana Laiblová Kadlecová,
Mgr. Ilja Kocian,
doc. PhDr. Jiří Tomáš Kotalík, CSc.,
Mgr. Vladan Krumpal,
doc. PhDr. Lydia Petráňová, CSc.,
prof. PhDr. Jan Royt, Ph.D.,
Mgr. Blanka Skučková,

Mgr. Sylvie Stanická, Ph.D.,
doc. Ing. Pavel Šimek, Ph.D.,
doc. PhDr. Pavel Vařeka, Ph.D.

Poděkování za cenné náměty a připomínky, zejména ke snížení administrativy, patří PhDr. Pavlu Baranovi, CSc. a Ing. Martině Dvořákové. Poděkování patří rovněž Ing. Františku Hronkovi, CSc. za zpracování obsáhlé Analýzy výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity ve vybraných zemích a v Evropské unii a jejich srovnání s ČR.

2. Popis postupu tvorby Koncepce

Popis postupu tvorby Koncepce je uveden v plánu realizace aktivit v části IV.2.A Koncepce.

VI. PŘÍLOHY

- Příloha č. 1: Analýza výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity ve vybraných zemích a v Evropské unii a jejich srovnání s ČR
- Příloha č. 2: Závěrečné hodnocení programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI)
- Příloha č. 3: Analýza využití výsledků programu NAKI
- Příloha č. 4 SWOT analýza oblasti aplikovaného výzkumu národní a kulturní identity 2020

VII. SEZNAM ZKRATEK

aplikovaný výzkum	Výzkum, vývoj nebo jejich kombinace (v terminologii zákona č. 130/2002 Sb., nařízení Komise (EU) č. 651/2014 a Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací se jedná o „průmyslový výzkum experimentální vývoj nebo jejich kombinaci“).
AV ČR	Akademie věd ČR
GBER	Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, ve znění Nařízení Komise (EU) č. 2017/1084 ze dne 14. června 2017,
Inovační strategie 2030	Inovační strategie České republiky 2019–2030
IS VaVaI	Informační systém výzkumu, vývoje a inovací
KKP	kulturní a kreativní průmysly
Koncepce	Koncepce výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity Ministerstva kultury na léta 2023 – 2030
koncepce 2009 – 2015	Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity do r. 2015
koncepce 2016 – 2022	Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022
kulturní politika	Státní kulturní politika na léta 2015 – 2020 (s výhledem do roku 2025)
Metodika 2017+	Metodika hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací
MD	Ministerstvo dopravy ČR
MK	Ministerstvo kultury ČR
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
NAKI	národní a kulturní identita
NP VaVaI 2021+	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky od roku 2021
priority VaVaI	Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací
program NAKI	Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity-NAKI
program NAKI II	Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)
RVVI	Rada pro výzkum, vývoj a inovace
program NAKI III	Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2022 až 2030 (NAKI III)
Rámec	Sdělení Komise Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01)
RIS3 strategie	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR

TA ČR	Technologická agentura ČR
VaV	výzkum a vývoj
VaVaI	výzkum, vývoj a inovace
výsledek Ekrit	výsledek aplikovaného výzkumu a vývoje - uspořádání výstavy s kritickým katalogem
zákon č. 130/2002 Sb.	zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů

VIII. VYSVĚTLIVKY A ODKAZY

- ¹ „[Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací](#)“, schválené usnesením vlády ze dne 19. července 2012 č. 552 s výhledem do r. 2030.
- ² „[Implementace Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací](#)“, schválená usnesením vlády ze dne 31. července 2013 č. 569.
- ³ Např. oblasti 2.2 Snižování energetické náročnosti hospodářství – prioritě 2.1.3 Zvyšování užitné hodnoty a trvanlivosti staveb, zde i 2.3 Materiálová základna – priority 3.1.3 Inovace a udržitelnost klasických materiálů či 3.1.4 Využití nanomateriálů a nanotechnologií, 3.3 Udržitelný rozvoj krajiny a lidských sídel.
- ⁴ Viz probíhající [Zpracování systému rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů Ministerstvem kultury](#).
- ⁵ [Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR](#), tzv. RIS3 strategie – její aktualizace byla schválena usnesením vlády ze dne 11. ledna 2019 č. 24. Cílem strategie RIS3 je efektivní zacílení evropských, národních, krajských ale i soukromých finančních prostředků do prioritních inovativních oblastí tak, aby byl plně využit znalostní potenciál ČR.
- ⁶ [Státní kulturní politika na léta 2015-2020 s výhledem do r. 2025](#) byla schválena usnesením vlády ze dne 15. dubna 2015 č. 266 a její implementace (Plán implementace Státní kulturní politiky na léta 2015 až 2020) usnesením vlády ze dne 3. 2. 2016 č. 81. Další strategické dokumenty MK pro jednotlivé oblasti mají platnost do r. 2020 ([Koncept rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 – 2020](#) schválená usnesením vlády ze dne 20. srpna 2015 č. 655, [Koncept památkové péče](#) schválená usnesením vlády ze dne 9. ledna 2017 č. 13, [Koncept rozvoje knihoven v ČR 2017-2020](#) schválená usnesením vlády ze dne 23. 11. 2016 č. 1032, [Koncept podpory umění v České republice na léta 2015 – 2020](#) schválená usnesením vlády ze dne 7. prosince 2015 č. 1009, [Koncept účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na období 2016 – 2020](#) schválená usnesením vlády ze dne 13. ledna 2016 č. 10 a [Strategie digitalizace kulturního obsahu na léta 2013 – 2020](#) schválená usnesením vlády ze dne 30. ledna 2013 č. 70) a při zpracování strategií na další období bude moci ta jejich část, která se týká výzkumu a vývoje, využít předkládané Koncepte.
- ⁷ [Meziresortní koncepte aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity do r. 2015](#), schválená usnesením vlády ze dne 1. prosince 2008 č. 1525.
- ⁸ [Meziresortní koncepte aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022](#), schválená usnesením vlády ze dne 27. listopadu 2013 č. 886.
- ⁹ [Metodika přípravy veřejných strategií](#), schválená usnesením vlády ze dne 28. ledna 2019 č. 71.
- ¹⁰ [Metodika hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací](#), schválená usnesením vlády ze dne 8. února 2017.
- ¹¹ [Inovační strategie České republiky 2019–2030](#), schválená usnesením vlády ze dne 4. února 2019 č. 104.
- ¹² [Definice druhů výsledků - samostatné přílohy č. 4 Metodiky hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací](#), schválené usnesením vlády ze dne 29. listopadu 2017 č. 837.
- ¹³ Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021 +, která nahradí stávající „[Aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 až 2020 \(aktualizace 2018\)](#)“ a „[Zprávu o hodnocení plnění opatření Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 – 2020](#)“, schválené usnesením vlády ze dne 8. února 2019 č. 115.
- ¹⁴ [Informační systém výzkumu, vývoje a inovací](#).
- ¹⁵ GBER - [Nařízení Komise \(EU\) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem](#), ve znění [Nařízení Komise \(EU\) č. 2017/1084 ze dne 14. června 2017](#), Rámec - [Sdělení Komise Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací \(2014/C 198/01\)](#).
- ¹⁶ 9. rámcový program pro období 2021 – 2027 Horizont Evropa.
- ¹⁷ Oblasti, na které je stávající [program ĚTA](#) zaměřen, jsou:
  - a) *člověk a společnost v kontextu dynamických společenských a technologických proměn a výzev 21. století,*
  - b) *člověk a prostředí pro jeho život v kontextu udržitelného rozvoje krajiny, regionů, měst a obcí a stavební kultury,*
  - c) *člověk a ekonomika v kontextu objevení nových konkurenčních výhod a rozvoje kompetencí pro 21. století,*
  - d) *člověk a společenský systém v kontextu interakce mezi občanem a státem, veřejných politik, správy a veřejných služeb orientovaných na občana.“*
- ¹⁸ Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) byl schválen před změnami terminologie evropskými a národními právními předpisy a proto je v něm použito dnes již nesprávný pojem „aplikovaný výzkum a vývoj“ (viz Seznam zkratk).
- ¹⁹ Materiál [339 A5 Návrh stanoviska k Závěrečnému hodnocení NAKI a usnesení RVVI k němu](#).
- ²⁰ Podrobná struktura oborů OECD (Frascati manuál) a převodník oborů jsou uvedeny v dokumentu [Převodník oborů CEP/RIV na obory OECD \(Frascati manuál\)](#).
- ²¹ Viz <https://www.mkcr.cz/hodnoceni-vyzkumnych-organizaci-mk-1858.html>.
- ²² Poměr institucionální a účelové podpory MK je cca 1 : 4,2; přitom u účelové podpory jsou jejími největšími příjemci vysoké školy, pak ústavy AV ČR a až pak výzkumné organizace MK (MK je meziresortním poskytovatelem).

- ²³ Jako součást návrhů na „debyrokratizaci vědy a výzkumu“, ze kterých tento strategický cíl vychází a které byly dne 6. 8. 2019 diskutovány s místopředsedou RVVI dr. Baranem odpovědným i za tuto oblast, předložila MK dne 12. 8. 2019 RVVI i dva další náměty, týkající se změny způsobu vypořádání dotací a změn mzdových limitů SPO ve VaVaI. Tyto dva návrhy do koncepce zatím zařazeny nebyly vzhledem k možnostem jejich realizace při přípravě nové právní úpravy zákona č. 130/2002 Sb.

Změny vypořádání dotací

Kromě změn připravovaných v novém zákoně o podpoře VaVaI³ vedly k nárůstu byrokracie i další předpisy. Prvním je vyhláška MF č. 367/2015 Sb., ve znění vyhlášky MF č. 435/2017 Sb., která od r. 2018 zavedla místo ročního vypořádání dotací jejich vypořádání po ukončení projektu, což vede k nutnosti na straně příjemce i poskytovatele vést další evidenci nevyužitých prostředků. U vysokých škol je navíc vyhláška v rozporu se zákonem o vysokých školách, proto některé univerzity vrací nevyužité prostředky poskytovateli na depozitní účty i v průběhu doby řešení každoročně.

Změny mzdových limitů ve VaVaI u SPO

Druhým případem týkajícím se jen části výzkumných organizací, které jsou státními příspěvkovými organizacemi (tj. zejména MK, MZd) je povinnost SPO i ve VaVaI schvalovat MF všechny změny mzdových limitů (systemizovaná místa a mzdové náklady) i pro výzkumné projekty a podpory IP RVO, které se každoročně mění (prostředky jsou pak SPO jako příjemcům poskytovány až v polovině roku po obrovské agendě s tím související).

- ²⁴ Pokud kontrolní orgán u jednoho poskytovatele zjistí, že má údaje agregované, zatímco u jiného jsou rozepsané a závazné, jde zřejmě, jaký závěr učiní.
- ²⁵ Do r. 2023 platí [Příkaz ministra kultury č. 11/2018, kterým se stanovuje Metodika hodnocení výzkumných organizací pro poskytování institucionální podpory ze státního rozpočtu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací v působnosti Ministerstva kultury na léta 2019 – 2023 \(Metodika hodnocení VO MK\)](#), která bude na základě poznatků z e současného období aktualizována pro léta 2024 – 2028.